

Fitxa tècnica de meduses

Cèl·lules urticants

Totes les meduses tenen cèl·lules que injecten verí i utilitzen per alimentar-se i defensar-se. Aquestes cèl·lules estan distribuïdes en el cos de l'animal, principalment en els tentacles.

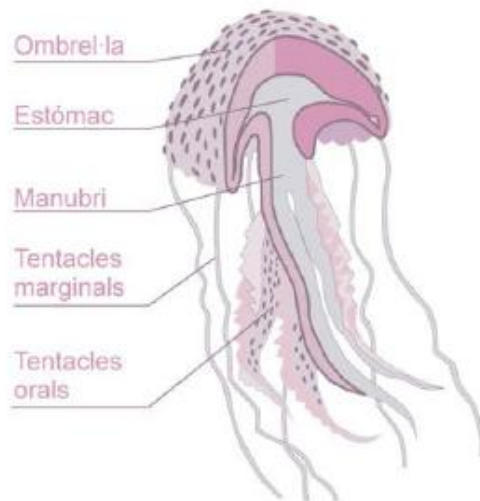
La majoria dels contactes accidentals amb meduses es produeixen durant el bany o amb exemplars morts o restes de tentacles. La capacitat tòxica persisteix durant bastant de temps després de la mort de la medusa.

Perillositat

En aquest document les espècies de meduses s'han catalogat segons el grau de perillositat de les seves picades en les següents categories:

Esquema general d'una medusa

Es detalla la morfologia d'una medusa per facilitar l'ús de les fitxes d'identificació

PERILLOSITAT MOLT ALTA

PERILLOSITAT ALTA

PERILLOSITAT BAIXA

Guia de meduses i altres organismes gelatinosos - 2012

MEDUSES

FITXA 3

Cotylorhiza tuberculata

FITXA 4

Aurella aurita

FITXA 5

Velella velella

FITXA 6

Aequorea forskalea

FITXA 12

Phyllorhiza punctata

FITXA 7

Chrysaora hysoscella

FITXA 8

Porpita porpita

FITXA 9

Olindias phosphorica

FITXA 10

Carybdea marsupialis

FITXA 13

Mnemiopsis leidyi

FITXA 1

Pelagia noctiluca

FITXA 2

Rhizostoma pulmo

FITXA 11

Physalia physalis

Altres gelatinosos

Espècies Invasores

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Pelagia noctiluca

Nom comú: Medusa luminescent

Diàmetre ombrel·la entre 5 i 20 cm

Color rosat vermellós. Ombrel·la semiesfèrica amb 4 tentacles orals gruixuts. 8 tentacles marginals (fins a 2 m de longitud). Superfície de l'ombrel·la recoberta de berrugues marrons.

PERILLOSITAT ALTA

MOLT FREQUENT

Pelagia noctiluca

© Eduardo Oñs

© Eduardo Oñs

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Rhizostoma pulmo

Nom comú: Born blau

Diàmetre ombrel·la entre 10 i 40 cm

Ombrel·la acampanada de color blanc blavós i amb una vora de color violeta. Sense tentacles marginals. 8 tentacles orals gruixuts, fusionats i sense ramificacions de color blanc blavós.

PERILLOSITAT ALTA

FREQÜENT

Rhizostoma pulmo

© Eduardo OBE

© Eduardo OBE

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Cotylorhiza tuberculata

Nom comú: Ou ferrat

Diàmetre ombrel·la entre 20 i 35 cm

Forma aplanada, marró groguenc, amb una gran protuberància central de color taronja més fosc. 8 tentacles orals de 3 apèndix amb l'extrem en forma de botó blanc o blau.

PERILLOSITAT BAIXA

FREQÜENT

Cotylorhiza tuberculata

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Aurelia aurita

Nom comú: Born

Diàmetre ombrel·la fins 25 cm

Ombrel·la en forma de plat. Color transparent tacat de blau. 4 tentacles orals fistonats i llargs.
Tentacles marginals curts. 4 òrgans reproductors de color púrpura-violeta en forma de ferradura.

PERILLOSITAT BAIXA

POC FREQUENT

Aurelia aurita

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Velella velella

Nom comú: Barquetes de Sant Pere

Diàmetre del disc entre 1 a 8 cm

Disc blau rodó o oval amb una petita vela. Quan està viva, la vela es troba coberta d'un teixit tou. En la perifèria existeix un gran anell de pòlips amb forma de tentacles.

PERILLOSITAT BAIXA

FREQÜENT

Veilella veilella

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Aequorea forskalea

Nom comú: Aequorea

Diàmetre ombrel·la fins 17 cm

Ombrel·la amb forma de plat més dens en el centre. L'ombrel·la és transparent i deixa veure els canals radials de color blau. Nombrosos tentacles marginals fins i sense tentacles orals.

PERILLOSITAT BAIXA

FREQÜENT

Aequorea forskalea

© Eduardo OBIS

© Josep Mª Dacosta <http://marenostrum.org>

© Eduardo OBIS

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Chrysaora hysoscella

Nom comú: Born radiat

Diàmetre ombrel·la fins 30 cm

Color blanc groguenc. Dibuix en ombrel·la amb 16 bandes marrons. Ombrel·la envoltada de 24 tentacles llargs i fins, amb 4 tentacles orals llargs.

PERILLOSITAT ALTA

POC FREQUENT

Chrysaora hysoscella

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Porpita porpita

Diàmetre del disc entre 1 i 5 cm

Espècie de mida petita. De color blau intens. És un organisme colonial. Ocasional en el Mar Mediterrani.

PERILLOSITAT BAIXA

MOLT RARA

Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Olindias phosphorica

Nom comú: Olindias

Diàmetre ombrel·la fins 8 cm

Espècie d'hidromedusa mediterrània de color transparent, amb 4 gònades radials i amb l'ombrel·la rodejada de petits tentacles de color blau o bordeus.

PERILLOSTAT MOLT ALTA

FREQÜÈNCIA VARIABLE

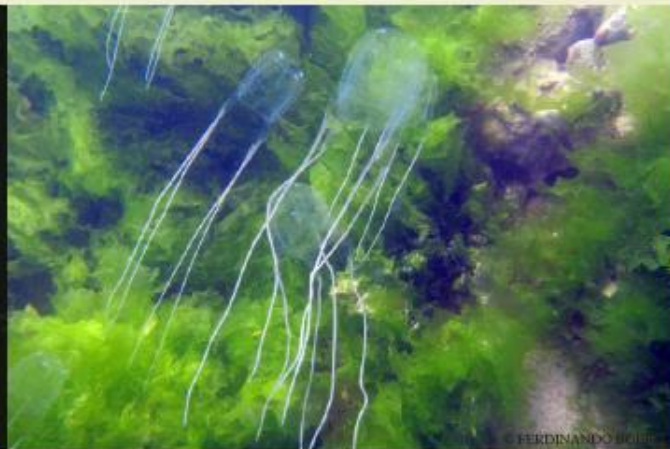
Espècies de meduses que es poden trobar a la costa catalana

Carybdea marsupialis

Nom comú: Cubomedusa

Diàmetre del disc entre 1 i 5 cm

Espècie de forma cúbica d'uns 5 o 6 cm, amb quatre tentacles llargs. De color transparent blavós o blanquinós. Espècie molt poc freqüent i difícil de veure en les costes. No viuen en aigües superficials sinó prop del fons, al voltant dels 20 metres.

PERILLOSITAT MOLT ALTA

MOLT RARA

Carybdea marsupialis

Altres espècies de gelatinosos que es poden trobar a la costa catalana

Physalia physalis

Nom comú: Caravel·la portuguesa

Part flotant 30 cm de llarg i 10 cm d'ample

Part flotant constituïda per un flotador amb gas, violeta i transparent, amb una cresta o vela en la seva part superior i una part submergida formada per tentacles fins i llargs que poden arribar fins a 20 metres.

PERILLOSITAT MOLT ALTA

MOLT RARA

Espècies invasores que es poden trobar a la costa catalana

Phyllorhiza punctata

Diàmetre ombrel·la fins 72 cm

© Eduardo DEB

Ombrel·la semiesfèrica amb lunars blancs cristal·lins distribuïts uniformement. Sense tentacles marginals. 8 tentacles orals gruixuts dicotòmics, amb 14 apèndixs transparent fusionats a la base, i amb l'extrem en forma de cinta.

PERILLOSITAT BAIXA

ESPÈCIE INVASORA

Espècies invasores que es poden trobar a la costa catalana

Mnemiopsis leidyi

Longitud fins a 12 cm

Foto: Deur Angel

Forma de bulb. Transparents. Sense tentacles, amb 8 fileres lineals de cilis. Organismes amb iridescència.

SENSE PERILLOSITAT

ESPÈCIE INVASORA

Mnemiopsis leidyi

En cas de detectar la presència de meduses:

Destinatari de l'avis	Informació requerida
<p>Institut de Ciències del Mar (ICM - CSIC) Telf. +34 663 838 618 e-mail: medusa@icm.csic.es www.observadoresdelmar.es www.cubomed.eu</p>	<p>Densitat aproximada, ubicació geogràfica, hora de presa de dades, condicions meteorològiques (vents, corrents, estat de la mar), espècie de meduses, i sempre que sigui possible enviar una fotografia per mail.</p>

- Densitat de meduses
- Poques (<1 ind./10 m²)
  - Bastants (>1 ind./10 m²)
  - Moltes (>1 ind./ m²)